

کتاب جامع

دروس آزمون استخدامی متمرکز کشور

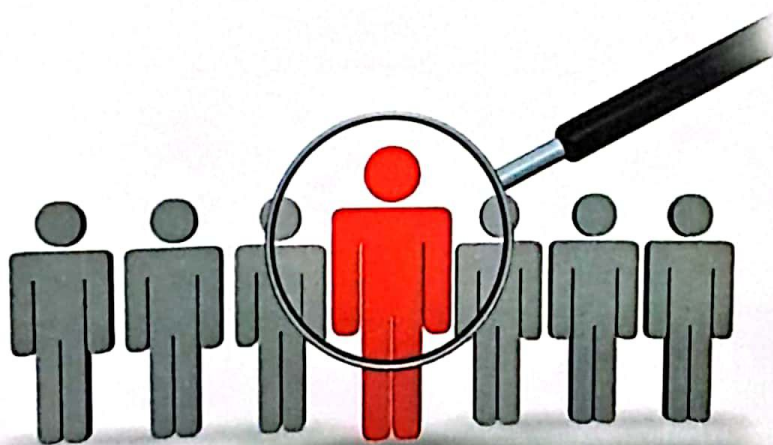
حیطه عمومی آموزش و پرورش

(تاریخ و فرهنگ تمدن، تعلیم و تربیت اسلامی، معارف و اندیشه‌های اسلامی و انقلابی،
دانش سیاسی، اجتماعی و حقوق اساسی، توانایی‌های عمومی و ذهنی)

مطابق سرفصل‌های مواد امتحانی سازمان سنجش آموزش کشور

✓ شرح کامل و جامع دروس، مفاهیم و نکات کلیدی

✓ سؤال و پاسخ تألیفی میکرو طبقه‌بندی شده

کاظم آرمان‌پور

بخش اول: تاریخ و فرهنگ تمدن

- فصل ۱: خدمات متقابل ایران و اسلام ۷
- فصل ۲: مروری بر دستاوردهای چهل ساله انقلاب اسلامی ایران ۵۵

بخش دوم: تعلیم و تربیت اسلامی

- فصل ۱: فلسفه تربیت رسمی و عمومی در جمهوری اسلامی ایران ۷۹
- بخش سوم: معارف و اندیشه‌های اسلامی و انقلابی

- فصل ۱: طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن (بخش ایمان) ۱۱۳
- فصل ۲: هم‌زمان امام حسین (ع) ۱۲۳

بخش چهارم: دانش سیاسی، اجتماعی و حقوق اساسی

- فصل ۱: قانون اساسی ۱۴۳
- فصل ۲: وصیت‌نامه امام خمینی (ره) ۱۷۵
- فصل ۳: بیانیه «گام دوم انقلاب» خطاب به مردم ایران ۲۱۱

بخش پنجم: توانایی‌های عمومی ذهنی

- فصل ۱: درک مطلب ۲۲۹
- سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل اول ۲۳۶
- فصل ۲: منطق، تحلیل و استدلال ۲۵۱
- سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل دوم ۲۵۷
- فصل ۳: روابط بین اشکال ۲۸۷
- سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل سوم ۲۹۱
- فصل ۴: حل مسئله ۳۰۷
- سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل چهارم ۳۱۲
- سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده بخش ۱ تا ۴ ۳۵۵
- منابع ۳۶۷

ملت‌پرستی در عصر حاضر

چنان‌که می‌دانیم جامعه اسلامی از ملل مختلفی تشکیل شده است و در گذشته اسلام از ملل مختلف و گوناگون، یک واحد به وجود آورد به نام جامعه اسلامی، این واحد اکنون نیز واقعاً وجود دارد. یعنی واقعاً در حال حاضر یک واحد بزرگ چندین میلیونی وجود دارد که فکر واحد و آرمان واحد و احساسات واحد دارد و همبستگی نیرومندی میان آنان حکمفرماست. هر اندازه جدایی میان آنهاست مربوط به خود آنان نیست، مربوط به حکومت‌ها و دولت‌ها و سیاست‌هاست، و در قرون جدید قدرت‌های اروپایی و آمریکایی عامل اساسی این جدایی هستند با همه این‌ها هیچ‌یک از این عامل‌ها نتوانسته است اساس این وحدت را که در روح مردم قرار دارد از بین ببرد.

فکر ملیت‌پرستی و نژادپرستی، فکری است که می‌خواهد ملل مختلف را در برابر یکدیگر قرار دهد این موج در قرون اخیر در اروپا بالا گرفت.

فکر ملیت و تهییج احساسات ملی احیاناً ممکن است آثار مثبت و مفیدی از لحاظ استقلال پاره‌ای از ملت‌ها به وجود آورد، ولی در کشورهای اسلامی بیش از آن‌که آثار خوبی به بار آورد، سبب تفرقه و جدایی شده است.

در مبارزاتی که در قرن بیستم به وسیله مسلمانان بر ضد استعمار صورت گرفت و منتهی به نجات آن‌ها از چنگال استعمار شد، بیش از آنکه عامل ملیت تأثیر داشته باشد عامل اسلام مؤثر بوده است. از قبیل مبارزات الجزایر، اندونزی و...

به هر حال موج عنصرپرستی و نژادپرستی که سلسله جنبان آن اروپائیانند مشکل بزرگی برای جهان اسلام به وجود آورده است.

ما به حکم این‌که پیرو یک آیین و مسلک و یک ایدئولوژی به نام اسلام هستیم، که در آن عنصر و قومیت وجود ندارد. نمی‌توانیم نسبت به جریان‌هایی که بر ضد این ایدئولوژی تحت نام و عنوان ملیت و قومیت صورت می‌گیرد بی‌تفاوت بمانیم.

در عین حال جوانان خام و بی‌خرد را می‌توان با تحریک احساسات و تعصبات قومی و نژادی و وطنی علیه اسلام برانگیخت و رابطه آنان را با اسلام قطع کرد، یعنی اگرچه نمی‌شود احساسات مذهبی دیگری به جای احساسات اسلامی نشانید، ولی می‌شود احساسات اسلامی را تبدیل به احساسات ضد اسلامی کرد و از این راه خدمت شایانی به استعمارگران نمود. لهذا می‌بینیم افرادی که به کلی ضد دین و ضد مذهب و ضد خدا هستند، در آثار خود و نوشته‌های پوچ و بی‌مغز خود از زرتشتی‌گری و اوضاع ایران قبل از اسلام حمایت می‌کنند، هدفشان روشن و معلوم است.

ملت

کلمه «ملت» کلمه‌ای عربی است و به معنی راه و روش است. در قرآن کریم نیز این کلمه به همین معنی آمده است^۱ این کلمه هفده بار (در ۱۵ آیه) در قرآن کریم آمده است، ولی مفهومی که این کلمه در قرآن کریم دارد با مفهومی که امروز مصطلح فارسی زبانان است و از آن، کلمه «ملیت» را مشتق کرده‌اند متفاوت است.

ملت در اصطلاح قرآن به معنی راه و روش و طریقه‌ای است که از طرف یک رهبر الهی بر مردم عرضه شده است. مثلاً می‌فرماید: «ملة ابيکم ابراهيم» یعنی راه و روش پدر شما ابراهیم. یا می‌فرماید: «ملة ابراهيم حنیفاً».

از این نظر می‌توان گفت کلمه ملت نزدیک است با کلمه «مکتب» در اصطلاح جدید، کلمه مکتب نیز معمولاً به رهبر یک روش و مسلک اضافه

در اصطلاح امروز فارسی این کلمه به کلی مفهوم مغایری با مفهوم اصلی خود پیدا کرده است. امروز کلمه ملت به یک واحد اجتماعی گفته می‌شود که دارای سابقه تاریخی واحد و قانون و حکومت واحد و احیاناً آمال و آرمان‌های مشترک و واحد می‌باشند.

اعراب امروز در مواردی که ما کلمه ملت را به کار می‌بریم آن‌ها کلمه «قوم» یا کلمه «شعب» را به کار می‌برند. مثلاً می‌گویند «الشعب الایرانی» و یا «الشعب المصری» و غیره.

۱. مواردی که در قرآن کریم «ملت» استعمال شده است عبارتند از:

سوره بقره. آیه‌های ۱۲۰ و ۱۳۰ و ۱۳۵ سوره آل عمران، آیه ۹۵ سوره نساء، آیه ۱۲۵ سوره انعام، آیه ۱۶۱ سوره اعراف، آیه‌های ۸۸ و ۸۹ سوره یوسف، آیه ۳۷ سوره ابراهیم، آیه ۱۳ سوره نحل، آیه ۱۲۳ سوره کهف، آیه ۲۰ سوره حج، آیه ۸۷ سوره ص ۷.

ملیت از نظر اجتماعی

کوچک‌ترین واحد اجتماعی «خانواده» است.

واحد اجتماعی دیگری که از این واحد بزرگ‌تر و تکامل‌یافته‌تر است و شامل مجموع مردمی می‌شود که حکومت واحد و قانون واحدی بر آن‌ها حکومت می‌کند در اصطلاح امروز فارسی‌زبانان «ملت» نامیده می‌شود.

در کتاب اصول علوم سیاسی، جلد اول، صفحه ۳۲۷، چنین آمده است:

«با تفکیکی که در قرن بیستم از «ملت» و «مردم» می‌شود، لغت «مردم» بیشتر برای تعیین گروه اجتماعی به کار می‌رود و لیکن «ملت» از نظر حقوقی و سیاسی، واحد جمعیت است که بر قلمرو ارضی کشوری مستقر می‌شود، و این استقرار نتیجه وحدت تاریخی، زبانی، مذهبی، یا اقتصادی یا آرمان‌های مشترک و خواستن ادامه زندگی مشترک است. کلمه مردم جنبه جامعه‌شناسی بیشتری دارد در حالی که «ملت» بیشتر از نظر حقوق و سیاست داخلی یا بین‌المللی موردنظر قرار می‌گیرد، به علاوه استعمال این کلمه در عرف مارکسیست‌ها و لیبرال‌ها فرق می‌کند و باید توجه داشت که در به کار بردن، گوینده یا نویسنده پیرو چه ایدئولوژی و اندیشه است».

تعصبات ملی

واحد اجتماعی، خواه خانواده، خواه قبیله و خواه ملت (به اصطلاح امروز فارسی) با نوعی احساسات و تعصبات همراه است، یعنی در انسان یک نوع حس جانبداری نسبت به خانواده و قوم و ملت خود پیدا می‌شود.

ملیت از خانواده «خود خواهی» است که از حدود فرد و قبیله تجاوز کرده شامل افراد یک ملت شده است و خواه ناخواه عوارض اخلاقی خودخواهی: تعصب عجب، ندیدن عیب خود (البته عیب‌های ملی در مقیاس ملت). بزرگ‌تر دیدن خوبی‌های خود، تفاخر و امثال این‌ها را همراه دارد.

ناسیونالیسم

گرایش به جنبه‌های قومی و ملی در زبان‌های اروپایی «ناسیونالیسم» خوانده می‌شود که برخی از دانشمندان فارسی‌زبان آن را «ملت‌پرستی» ترجمه کرده‌اند.

ناسیونالیسم مطابق بیان گذشته بر عواطف و احساسات قومی و ملی متکی است نه بر عقل و منطق. نقطه مقابل ناسیونالیسم، «انترناسیونالیسم» است که قضایا را با مقیاس جهانی می‌نگرد و احساسات ناسیونالیستی را محکوم می‌کند.

مقیاس ملیت

در یک صورت آن چیزی که از خارج رسیده است بیگانه و اجنبی خوانده می‌شود و پذیرش آن بر خلاف اصول ملیت شناخته می‌شود و احياناً پذیرش آن نوعی تغییر ملیت به شمار می‌آید که آن چیز رنگ یک ملت بالخصوص داشته باشد و از شعارهای یک ملت بیگانه باشد.

اما اگر آن چیز رنگ مخصوص نداشته باشد، نسبتش با همه ملتها علی‌السوا باشد، شعارهایش شعارهای کلی و عمومی و انسانی باشد و ملت موردنظر هم آن را پذیرفته باشد، آن چیز اجنبی و بیگانه و ضد ملی شمرده نمی‌شود.

به همین دلیل حقایق علمی به همه جهانیان تعلق دارد: جدول فیثاغورس و نسبیت اینشتاین به قوم معینی تعلق ندارد و با هیچ ملیتی منافات ندارد، برای این که دانشمندان و فیلسوفان و پیامبران به همه جهانیان تعلق دارند، که عقاید و آرمان‌های آن‌ها محصور در محدوده یک قوم و ملت نیست.

عکس این مطلب را نیز می‌توان در نظر گرفت، یعنی ممکن است آیین و مسلک و مرامی از میان ملتی برخیزد اما «ملی» شمرده نشود، از باب این که رنگ یک ملت دیگر را دارد، یا از راه این که مورد قبول این ملتی که از میان آن‌ها برخاسته واقع نشده است، مثلاً کیش مانوی و مسلک مزدکی از میان ملت ایران برخاسته است ولی نتوانسته است پشتیبانی ملت را به دست آورد، به همین جهت این دو مسلک را نمی‌توان یک پدیده علمی بشمار آورد.

از مجموع مطالبی که گفته شد دانسته می‌شود که از نظر احساسات ملی و عواطف قومی نه هر چیزی که از وطن برخاست جنبه ملی پیدا می‌کند، و نه هر چیزی که از مرز و بوم دیگر آمده باشد بیگانه بشمار می‌رود، بلکه عمده آن است که، اولاً بدانیم آن چیز رنگ ملت بالخصوص دارد، یا بی‌رنگ است و عمومی و جهانی است، ثانیاً آیا ملت موردنظر، آن چیز را به طوع و رغبت پذیرفته است یا به زور و اکراه؟

داعیه جهانی اسلام

در قرآن مجید، آیاتی هست که نزول آن‌ها در مکه و در همان اوایل کار بعثت پیغمبر اسلام بوده و درعین حال جنبه جهانی دارد.

یکی از این آیات آیه‌ای است در سوره «تکویر» که از سوره‌های کوچک قرآن است این سوره از سوره‌های مکیه است که در اوایل بعثت نازل شده است. و آن آیه چنین است: «ان هو الا ذکر للعالمین»^۱

در آیه دیگر که در سوره سبا است می‌فرماید: «و ما ارسلناک الا کافة للناس بشیرا و نذیرا و لکن اکثر الناس لا یعلمون»^۱، تو را نفرستادیم مگر آن که برای همه مردم بشارت‌دهنده و بازدارنده باشی ولی بیشتر مردم نادانند.

نیز در سوره انبیاء می‌فرماید: «ولقد کتبنا فی الزبور من بعد الذکر ان الارض یرثها عبادی الصالحون»^۲ و هر آینه نوشتیم در زبور پس از ذکر که «زمین» به بندگان صالح من خواهد رسید. نیز در سوره اعراف می‌فرماید: «یا ایها الناس انی رسول الله الیکم جمیعا»^۳ ای مردم من فرستاده خدایم بر همه شما.

در قرآن هیچ جا، خطاب به صورت «یا ایها العرب» یا «یا ایها القرشیون» پیدا نمی‌کنید آری گاهی در برخی از جاها خطاب «یا ایها الذین آمنوا» هست که مطلب مربوط به خصوص مؤمنین است و گرنه در موارد دیگر که پای عموم در میان بوده عنوان «یا ایها الناس» آمده است.

یک مطلب دیگر در اینجا هست که مؤید جهانی بودن تعلیمات اسلامی و وسعت نظر این دین است و آن اینکه، آیات دیگری در قرآن هست که از مفاد آن‌ها یک نوع «تعزز» و اظهار بی‌اعتنایی به مردم عرب از نظر قول دین اسلام استنباط می‌شود.

در سوره انعام می‌فرماید: «فان یکفربها هؤلاء فقد و کلنا بها قوما لیسوا بها بکافرین»^۴ نیز در سوره نساء می‌فرماید: «ان یشأ یدهبکم ایها الناس و یأت باخرین و کان الله علی ذلک قدیرا»^۵ نیز در سوره محمد صلی الله علیه و آله و سلم می‌فرماید: «و ان تتولوا یتبدل قوما غیرکم ثم لایکونوا امثالکم»^۶

در ذیل این آیه، حضرت امام باقر علیه‌السلام می‌فرماید: «منظور از قوم دیگر موالی (ایرانیان) هستند». از این بحث در مذاهب خارج می‌شویم، و مرام‌ها و مسلک‌ها را در نظر می‌گیریم، معروف‌ترین و نیرومندترین مسلک اصطلاحی، در دنیای امروز «کمونیسم» است.

«کارل مارکس» و «فردریک انگلس» دو نفر آلمانی بودند که پایه کمونیسم امروز را ریختند.

۱. سوره سبا، آیه ۲۸

۲. سوره انبیاء، آیه ۱۰۵

۳. سوره اعراف، آیه ۱۵۸

۴. سوره انعام، آیه ۸۹

۵. سوره نساء، آیه ۱۳۳: به نقل تفسیر «المیزان» بیضاوی در تفسیر خود آورده است که وقتی این آیه نازل شد پیغمبر دست به پشت سلمان گذاشت و گفت آن‌ها قوم این هستند.

۶. سوره محمد (ص)، آیه ۳۸

مقیاس‌های اسلامی

زمانی که اسلام ظهور کرد واحد مورد تعصب عرب واحد قبیله و ایل بود اعراب به اقوام و عشایر خویش تفاخر می‌کردند. قرآن کریم در کمال صراحت فرمود: «یا ایها الناس انا خلقناکم من ذکر و انثی و جعلناکم شعوبا و قبائل»

به اعتراف همه مورخین حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله در مواقع زیاد این جمله را تذکر می‌داد: «ایها الناس کلکم لادم و آدم من تراب لافضل لعربی علی عجمی الا بالتقوی»^۱ یعنی همه شما فرزندان آدم هستید و آدم از خاک آفریده شده است، عرب نمی‌تواند بر غیرعرب دعوی برتری کند مگر به پرهیزکاری.

رسول خدا همواره تأکید می‌کرد به جای افتخار به استخوان‌های پوسیده گندیده: به دین و اخلاق و عقل و فهم و ادراک خود افتخار کنید. راستی، بیندیشید، ببینید سخنی عالی‌تر و منطقی‌تر از این می‌توان ادا کرد؟!

تأکیدات رسول اکرم درباره بی‌اساس بودن تعصبات قومی و نژادی، اثر عمیقی در قلوب مسلمانان بالاخص مسلمانان غیرعرب گذاشت.

طبق گواهی تاریخ، پیغمبر اکرم در زمان حیات خودشان پس از چند سالی که از هجرت گذشت نامه‌هایی به سران کشورهای جهان نوشتند و پیامبری خود را اعلام و آن‌ها را به دین اسلام دعوت کردند. یکی از آن نامه‌ها نامه‌ای بود که به خسرو پرویز پادشاه ایران نوشتند و او را به اسلام دعوت کردند، ولی چنان‌که همه شنیده‌ایم خسرو پرویز تنها کسی بود، که نسبت به نامه آن حضرت اهانت کرد و آن را درید.

در آن زمان به واسطه یک جریان تاریخی که در کتب تاریخی مسطور است عده زیادی از ایرانیان در یمن زندگی می‌کردند و حکومت یمن یک حکومت، صدرصد، دست‌نشانده ایرانی بود.

نیز در زمان حیات پیغمبر اکرم، در اثر تبلیغات اسلامی عده زیادی از مردم بحرین که در آن روز محل سکونت ایرانیان مجوس و غیرمجوس بود به آیین مسلمانی درآمدند، علی‌هذا اولین اسلام گروهی ایرانیان در یمن و بحرین بوده است. البته اگر از نظر فردی در نظر بگیریم شاید اولین فرد مسلمان ایرانی سلمان فارسی است.

وضع دینی و حکومتی آن روز ایران طوری بود که مردم تشنه یک سخن تازه بودند، در حقیقت در انتظار فرج به سر می‌بردند.

سؤالات میکرو طبقه‌بندی شده فصل دوم

راهنمایی: برای پاسخگویی به سؤالات ۱ تا ۴ لازم است موقعیتی را که در هر سؤال مطرح شده، مورد تجزیه و تحلیل قرار دهید و سپس گزینه‌ای را که فکر می‌کنید پاسخ مناسب‌تری برای آن سؤال است، انتخاب کنید. هر سؤال را با دقت بخوانید و با توجه به واقعیت‌های مطرح‌شده در هر سؤال و نتایجی که بیان شده و بیان نشده ولی قابل استنتاج است، پاسخی را که صحیح‌تر به نظر می‌رسد انتخاب و در پاسخنامه علامت بزنید.

در کشور «الف» که زبان انگلیسی به‌عنوان زبان خارجی در مدارس تدریس می‌شود، معلمان درس «فن نگارش انگلیسی» با آن که می‌دانند که براساس تحقیقات انجام‌شده، تصحیح انشای دانش‌آموزان، تأثیری بر روی رشد فن نگارش در آن‌ها نمی‌گذارد، ولی همواره انشاهای دانش‌آموزان را به‌دقت تصحیح و به آنان برمی‌گردانند و این در حالی است که انجام این کار، وقت بسیاری از آن‌ها می‌گیرد.

۱- کدام مورد، در صورتی که صحیح فرض شود، به منطقی‌ترین وجه، تناقض موجود در متن فوق را برطرف می‌سازد؟

۱) قوانین آموزش و پرورش در کشور «الف»، تصحیح تکالیف درسی از جانب معلمان را اختیاری کرده است.

۲) وقت آزاد معلمان کشور «الف»، به‌دلیل آن که ساعات موظف تدریس آن‌ها ۱۰ ساعت در هفته است، زیاد می‌باشد.

۳) معلمان زبان انگلیسی در کشورهای دیگر نیز، بر تصحیح دقیق انشای فراگیران این زبان، تأکید بسیار زیادی دارند.

۴) معلمان می‌دانند که چنانچه شاگردان از غلط‌های نگارشی خود آگاه نباشند، انگیزه لازم برای مطالعه شخصی و بهبود فن نگارش پیدا نمی‌کنند.

اندازه‌گیری‌های جدید نشان می‌دهد که میزان انبساط عالم از آنچه در گذشته اندازه گرفته شده بیشتر است و انرژی تاریک نمی‌تواند تنها پاسخ انبساط عالم باشد. شاید زمان آن فرارسیده است که به مطالعه دقیق‌تر سایر مدل‌های انبساطی موجود بپردازیم.

۲- کدام مورد را می‌توان به درستی از متن فوق استنباط کرد؟

۱) میزان انبساط عالم با گذشت زمان بیشتر می‌شود.

۲) برخی مدل‌های انبساطی، آن‌طور که باید، مورد توجه قرار نگرفته‌اند.

۳) برخی مدل‌های انبساطی، نقش انرژی تاریک در انبساط عالم را کم برآورد کرده‌اند.

۴) اندازه‌گیری میزان انبساط عالم، بدون استفاده از یک مدل انبساطی دقیق، ممکن نیست.

پاسخ سوالات میکرو طبقه‌بندی شده

- ۱- گزینه «۴» صحیح است.
- ۲- گزینه «۲» صحیح است.
- ۳- گزینه «۴» صحیح است.
- ۴- گزینه «۴» صحیح است.
- ۵- گزینه «۲» صحیح است.
- ۶- گزینه «۴» صحیح است.
- ۷- گزینه «۳» صحیح است.
- ۸- گزینه «۴» صحیح است.
- ۹- گزینه «۱» صحیح است.
- ۱۰- گزینه «۱» صحیح است.
- ۱۱- گزینه «۴» صحیح است.
- ۱۲- گزینه «۳» صحیح است.
- ۱۳- گزینه «۱» صحیح است.
- ۱۴- گزینه «۴» صحیح است.
- ۱۵- گزینه «۴» صحیح است.
- ۱۶- گزینه «۴» صحیح است.
- ۱۷- گزینه «۲» صحیح است.
- ۱۸- گزینه «۱» صحیح است.
- ۱۹- گزینه «۲» صحیح است.
- ۲۰- گزینه «۲» صحیح است.
- ۲۱- گزینه «۲» صحیح است.
- ۲۲- گزینه «۴» صحیح است.
- ۲۳- گزینه «۴» صحیح است.
- ۲۴- گزینه «۳» صحیح است.
- ۲۵- گزینه «۴» صحیح است.
- ۲۶- گزینه «۲» صحیح است.
- ۲۷- گزینه «۲» صحیح است.
- ۲۸- گزینه «۴» صحیح است.
- ۲۹- گزینه «۲» صحیح است.
- ۳۰- گزینه «۱» صحیح است.
- ۳۱- گزینه «۱» صحیح است.
- ۳۲- گزینه «۴» صحیح است.
- ۳۳- گزینه «۲» صحیح است.
- ۳۴- گزینه «۲» صحیح است.
- ۳۵- گزینه «۱» صحیح است.
- ۳۶- گزینه «۱» صحیح است.
- ۳۷- گزینه «۳» صحیح است.
- ۳۸- گزینه «۳» صحیح است.
- ۳۹- گزینه «۴» صحیح است.
- ۴۰- گزینه «۳» صحیح است.
- ۴۱- گزینه «۳» صحیح است.
- ۴۲- گزینه «۲» صحیح است.
- ۴۳- گزینه «۳» صحیح است.
- ۴۴- گزینه «۳» صحیح است.
- ۴۵- گزینه «۴» صحیح است.
- ۴۶- گزینه «۴» صحیح است.
- ۴۷- گزینه «۳» صحیح است.
- ۴۸- گزینه «۴» صحیح است.
- ۴۹- گزینه «۳» صحیح است.
- ۵۰- گزینه «۲» صحیح است.
- ۵۱- گزینه «۴» صحیح است.